

Дошло је време да мењамо изборне законе и да, фактички, уведемо двопартијски изборни систем, каже у интервјуу за Прес Мирољуб Лабус, економиста и бивши потпредседник Владе Србије. Он сматра да Србији после избора следи озбиљно сређивање привреде, а да победник на изборима мора имати овлашћења да води земљу и да уради озбиљне и неопходне ствари.

- Широке коалиционе владе показале су се као најгоре решење за земљу - изричит је Мирољуб Лабус.

Да ли бисте прихватили место у будућој влади Србије, ако би вам га неко понудио?

- То не би било добро ни за мене ни за Владу, јер њу образују политичари који су претходно добили мандат на изборима.

Недостаје ли вам, можда, активно учешће у политичком животу?

- Ни најмање, поготово када уз уверење да је држава свемогућа иде и друго уверење да су политичари одговорни за све погрешне пословне одлуке предузећа и банака.

Очекујете ли велике политичке промене након избора?

- Очекујем веће промене у економији него у политици.

Процес европских интеграција се захуктао док сте били на месту вицепремијера. Очекујете ли да Србија до краја године добије статус кандидата за чланство у ЕУ?

- Очекујем. То ће бити извештај помак, али је кључно добијање датума за почетак преговора јако далеко. Сећам се колико су мене притискали за хапшење генерала Младића, па се то после показало као мало важно за европске интеграције.

Сматрате ли и даље да би увођење евра у Србији био спас за нашу економију и привреду?

- Курс није чаробни штапић. Ипак, и даље сматрам да је увођење евра дугорочно најбоље решење за нашу привреду, иако евро данас не стоји добро. У стручној јавности ствари се полако мењају и сада већи број људи прича о фиксном курсу. Оно што желим да нагласим јесте да постојећи девизни систем може да функционише све док постоји прецењени реални курс динара. То, нажалост, не може да траје вечно и ми ћемо свакако, пре или касније, имати девизну кризу.

Шта грађани могу да очекују у 2012. години? Хоћемо ли живети боље, исто или лошије?

- Код нас ће ствари да иду слично као у ЕУ јер смо у истом чамцу. Неће бити нове рецесије, али ће опоравак бити дуг, уз спори раст животног стандарда и запослености.

Да ли се политика меша у економију више или мање у односу на време када сте били у Влади?

- Политика се данас меша у економију више него у моје време. Оправдање за то налази у економској кризи, где и друге државе воде веома ангажовану економску политику. Ми смо, међутим, прешли границу и данас постоји опште уверење да сваки проблем у привреди мора држава да реши. То је, просто, немогуће. Уз то, видите шта се дешава у Европи. Нови талас кризе је настао управо због државне фискалне политике.

Како дужничка криза у ЕУ може да се одрази на Србију?

- Постоје два канала кроз које дужничка криза из ЕУ може врло брзо да се пресели код нас. Први је канал извозне тражње јер ћемо теже него до сада да продајемо у Европи, због успоравања њене привредне активности. Посебан је проблем за нас ситуација у Италији, која је наш велики трговачки партнер. Други је финансијски канал, јер ће мање капитала бити расположиво за нас. Тешко је поверовати да ће стране државе да докапитализују своје банке да би оне улагале у Србију.

Како ће се то одразити на улагана у Србију?

- Стране директне инвестиције не морају да буду погођене, али ту смо ми сами себи проблем јер смо неатрактивни за њих. Дакле, очекују нас проблеми у извозу и у приливу финансијског капитала, уз неизван ниво страних директних инвестиција.

Да ли смо спремни за изазове који нам предстоје?

- Нисмо, али ни ЕУ није била спремна за кризу. Реаговала је споро, што је продубило кризу. Из тога би ваљало извући неке поуке. Ја не сумњам да ћемо ми реаговати на кризу, питање је само да ли ћемо то урадити одмах или са закашњењем.

Које су данас светле, а које тамне тачке српске економије?

- Спољна ликвидност земље се одржава, банкарски систем је још увек сигуран, полако се смањује инфлација и постоји извештај привредни раст. То је на светлијој, мада не потпуно светлој страни. На другој страни су незапосленост, пад потрошње, стагнација реалних плата, фискални и платни дефицити те задуживање државе.

Како оцењујете договор са ММФ-ом и да ли је то механизам који може да спречи државу да у изборној години не почне неумерено да троши?

- Договор са ММФ-ом је био неопходна куповина времена за структурне промене које ће морати да уследе после избора. Фискални део споразума са ММФ-ом је врло интересантан, а посебно његово образложење. Очигледно је да су обе стране тражиле начин како да преброде период до избора. У периоду пред изборе није могуће контролисати јавну потрошњу. Ако и дође до пробијања договореног дефицита, то ће бити проблем за нову, али не и за ову владу.

Како зауставити раст јавног дуга Србије?

- То је питање за политику, а не за струку. Што се струке тиче, она мора да укаже на пример Италије. Ако каматне стопе порасту - између осталог и због ризика земље - а привредни раст остане скроман, финансирање високог дуга постаје нерешив проблем. Ја сам преговарао о отпису нашег дуга и знам да на будући отпис страног дуга не можемо да рачунамо.

Како са ове дистанце проценујете неуспелу продају „Телекома“, с обзиром на то што сте у прошлом интервјуу Пресу рекли: „Деца су се мало заиграла, па продају 'Телеком'“?

- „Телеком“ мора прво да реши своје проблеме, па онда да размишља о евентуалној продаји. Ту спадају власнички односи са грчким партнером, пословно и организационо реструктурирање компаније те налажење стратешког партнера за инвестирање у компанију. „Телеком“ мора да инвестира да би издржао конкуренцију и пратио технолошки развој. По мом уверењу, за „Телеком“ је приоритет подизање вредности компаније. Ако се привуче добар стратешки партнер, продаја није нужна.

Очекујете ли неку изненадну приватизацију до избора?

- Не очекујем никакву спектакуларну приватизацију.

Хоће ли Уредба Владе Србије о ограничењу плаћања на 60 дана помоћи да се прекине ланац неликвидности?

- Таква уредба само смањује кредибилитет Владе јер се доноси пропис који неће моћи да се спроведе. То ми личи на обавезу станара да траже дозволу од општине да окрече свој стан. Неликвидност је озбиљна ствар, између осталог и сама Влада доприноси томе јер не плаћа своје обавезе. Неликвидност је делом последица несолвентности у привреди, а делом рестриктивне монетарне политике. Ни једно ни друго се не решава уредбом.

(Прес)